

İSMMMO MEVZUAT SERİSİ 6

**AMME ALACAKLARININ
TAHSİL USULÜ MEVZUATI**

Derleyen:
Dr. A. Bumin DOĞRUSÖZ

İstanbul, Temmuz 2007

İSMMMO Mevzuat Yayınları 6

Kapak Tasarım ve Uygulama: Evren Günay

Baskı ve Cilt

EUROMAT ENTEGRE MATBAACILIK ANONİM ŞİRKETİ

Sanayi Caddesi, No: 14 34510 Çobançeşme-Yenibosna/İSTANBUL

Telefon: (0212) 451 70 70 (pbx) Faks: (0212) 451 70 55

www.euromat.com.tr / /euromat@euromat.com.tr

İSMMMO

Kurtuluş Caddesi No: 152 Şişli/İSTANBUL

Telefon: 0212 315 84 00 E-Mail: ismmmo@ismmmo.org.tr

www.istanbulismmmodasi.org.tr

(Yayında Kataloglama Bilgisi)

T.C. Yasalar

Amme alacaklarının tahsil usulü hakkında kanun/
[hazırlayan] Bumin Doğrusöz.-İstanbul: İSMMMO, 2007

386s.; 18sm. (İSMMMO Yayınları: 90 -
Mevzuat Serisi; 6)

ISBN: 978-975-555-132-6

I. Amme Alacakları Tahsil Usulü -- Yasalar I. Yapıt Adı

II. Doğrusöz, Bumin

343.04

SUNUŞ

16.05.2005 tarihli ve 25817 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile devlet alacaklarının tahsili ve tahsilatla ilgili gerekli tedbirleri almak görevi Gelir İdaresi Başkanlığına verilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığı bu görevini yerine getirmek için 08.07.1953 tarihli, 8469 sayılı Resmi Gazetede yayımlan ve 01.01.1954 tarihinde yürürlüğe giren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasına yönelik Tahsilat Genel Tebliği gözden geçirilmiştir.

6183 sayılı Kanunun 01.01.1954 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte yürürlükten kaldırılan Tahsili Emval Kanununa yönelik 236 adet Tahsilat Genel Tebliği bulunmaktadır. 6183 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile Tahsili Emval Kanununa göre takip edileceği belirtilen alacakların da Kanun kapsamına alınması nedeniyle, belirtilen tebliğler yürürlükten kaldırılmamış, 6183 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yayımlanan Tahsilat Genel Tebliğlerinin seri numaraları bu tebliğleri takip eder şekilde sürdürülmüş ve günümüze kadar toplam 443 adet Tahsilat Genel Tebliği yayımlanmıştır.

6183 Sayılı Kanun:

- Genel Esaslar,

-Amme Alacaklarının Cebren Tahsili,

-Zamanaşımı, Terkin, Yasaklar, Cezalar ve Son Hükümler, olmak üzere üç kısımdan oluşmaktadır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği 01.01.1954 tarihinden günümüze kadar geçen süreçte, gerek bu Kanunda gerekse Kanunun uygulamasını etkileyen

kanunlarda meydana gelen değişiklikler ile yayımlanmış olan genel tebliğlerin bazılarının uygulama alanlarının kalmaması dolayısıyla 6183 sayılı Kanunun uygulamasını bir bütün olarak göstermek üzere:

432-435-436-442-443 sayılı tebliğler hariç tüm tebliğler yürürlükte kaldırılarak yerine 30.06.2007 tarih ve 26568 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Seri:A Sıra No.1 Tahsilat Genel Tebliği yayınlanmıştır.

Yayımlı tarihinden sonra tesis edilecek idari işlemlere uygulanacak olan genel tebliğde belirtilen "lira" ibareleri, tedavüldeki Türk Parasına "Yeni Türk Lirası" ibaresi kullanıldığı müddetçe Yeni Türk Lirasını; Türk Lirası ibaresinin kullanılmaya başlamasından itibaren de "Türk Lirasını" ifade edecektir. Yürürlükten kaldırılan Tahsilat Genel Tebliğlerine mevzuatta yapılan atıflar bu tebliğe yapılmış sayılacaktır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun tamamı ve güncel genel tebliğleri içeren odamızın bu çalışmasının meslek camiamıza faydalı olmasını diliyorum.

Yahya Arıkan
İSMMM Başkan
Temmuz 2007

**Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
İçindekiler**

BİRİNCİ KISIM

Genel Esaslar

BÖLÜM: 1

Kanunun şümulü, terimler, vazifeliler ve salâhiyetliler

	Madde	SAYFA
Kanunun şümulü	1	21
Tahsili, Tahsili Emval Kanununa atfedilen alacaklar	2	21
Kanundaki terimler	3	21
Salâhiyetliler ve mesuliyetleri	4	22
Takibata salâhiyetli tahsil dairesi	5	22
Yardım mecburiyeti	6	23
Borçlunun ölümü	7	23
Tebliğler ve müddetlerin hesaplanması	8	23

BÖLÜM: 2

Amme alacaklarının korunması

I

Teminat hükümleri

Teminat isteme	9	24
Teminat ve değerlenmesi	10	25
Şahsi kefalet	11	26
Teminat hükmünde olan eşya	12	26

II

İhtiyati haciz

	Madde	Sayfa
İhtiyati haciz	13	27
İhtiyati hacizde borçlu tarafından gösterilecek teminat	14	28
İhtiyati hacze itiraz	15	28
İhtiyati haczin kaldırılması	16	28

III

İhtiyati tahakkuk

	Madde	Sayfa
İhtiyati tahakkuk	17	28
İhtiyati tahakkukun neticeleri	18	30
İhtiyati tahakkukun düzeltilmesi	19	30
İhtiyati tahakkuka itiraz	20	31

IV

Diğer korunma hükümleri

	Madde	Sayfa
Amme alacaklarında rüçhan hakkı	21	31
Amme alacaklarını kesip ödemek mecburiyetinde olanlar	22	32
Tahsil edilen amme alacaklarından yapılacak reddiyat sebebiyle mahsuplar	23	32
İptal davası açılması	24	33

	Madde	Sayfa
İptal talebinde muhatap	25	33
Hükümsüz sayılmada zamanaşımı	26	33
İvazsız tasarrufların hükümsüzlüğü	27	33
Bağışlama sayılan tasarruflar	28	33
Hükümsüz sayılan diğer tasarruflar	29	34
Amme alacağının tahsiline imkân bırakmamak maksadiyle yapılan tasarruflar	30	34
Üçüncü şahısların hakları ve mecburiyetleri	31	35
Tasfiye halinde vazifeliler	32	35
Tasfiye halinde mesuliyet	33	35
Ortaklığın feshini isteme	34	36
Limitet şirketlerin amme borçları	35	36
Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu (Mük.)	35	37
Birleşme, devir, bölünme ve şekil değiştirme halleri	36	37

BÖLÜM: 3

Ödeme

	Madde	Sayfa
Ödeme zamanı ve önce ödeme	37	39
Taksitlerin zamanında ödenmemesi (Mülga)	38	39
Ödeme yeri	39	39
Ödeme şekli, makbuz	40	40
Hususi ödeme şekilleri	41	41

	Madde	Sayfa
Çekle veya münakale emri ile ödemeye ait hususi hükümler	42	43
Çeklerde tanzim tarihi	43	44
Hususi ödeme şekillerinde ödeme tarihi	44	44
Vergi cüzdanları	45	45
Ödemenin ispatı	46	46
Ödemenin mahsup edileceği alacaklar	47	46

BÖLÜM: 4

Tecil, tehir, gecikme zammı

	Madde	Sayfa
Tecil	48	48
İcranın kaza mercilerince tehiri	49	50
Ölüm halinde takibin geri bırakılması	50	50
Gecikme zammı, nispet ve hesabı	51	50
Gecikme zammında tatbik müddeti ve diğer hükümler	52	53
Köylerde gecikme zammı	53	54

İKİNCİ KISIM

Amme alacağının cebren tahsili

BÖLÜM : 1

Cebren tahsil ve takip esasları

	Madde	Sayfa
Cebren tahsil ve şekilleri	54	55
Ödeme emri	55	55

	Madde	Sayfa
Teminatlı alacaklarda takip	56	56
Kefil ve yabancı şahıs veya kurumlar müesseslerini takip	57	57
Ödeme emrine itiraz	58	57
Mal bildirimi	59	58
Mal bildiriminde bulunmayanlar	60	58
Mal edinme ve mal artmaları	61	59
Haciz	62	59
Diğer hakların paraya çevrilmesi	63	60
Haciz varakası	64	60
Köylerde haciz	65	61
Borçlu elinde haczedilen mallara karşı istihkak iddiaları	66	61
Üçüncü şahıs elinde haczedilen mallara karşı istihkak iddiaları	67	62
İstihkak iddiaları ile ilgili diğer hükümler	68	62
Amme idareleri arasında hacze iştirak	69	63
Haczedilemeyecek mallar	70	63
Kısmen haczedilebilen gelirler	71	65
Yetişmemiş mahsullerin haczi	72	65
Haczin neticeleri	73	66
Paraya çevirme	74	66
Aciz hali	75	67
Aczin neticeleri	76	67

BÖLÜM: 2

Menkul malların haczi ve satışı

	Madde	Sayfa
Menkul malların haczi	77	68
Haciz sırasında bulunacaklar ve haciz zaptı	78	68
Üçüncü şahıslardaki menkul malların alacak ve hakların haczi	79	69
Zor kullanma	80	72
Hacizde değerlendirme	81	72
Hacedilen menkul malların korunması	82	73
Menkul malları koruyacak olanların mecburiyet ve mesuliyetleri	83	73
Menkul malların satışı	84	73
Satış şekli, artırma ve ilân	85	74
Müşterinin malı almaktan vazgeçmesi	86	75
Satılamıyan menkul mallar	87	75

BÖLÜM: 3

Gayrimenkul malların haczi ve satışı

	Madde	Sayfa
Gayrimenkul malların, gemilerin haczi	88	76
Haczin rehinli alacaklılara bildirilmesi	89	76
Satış ve satış komisyonları	90	76
Gayrimenkullere değer biçme	91	77
Gayrimenkullerin satış şartnamesi	92	77
Gayrimenkul satışında ilân	93	78

	Madde	Sayfa
Gayrimenkul mallarda artırma ve ihale	94	78
Artırmanın uzatılması	95	79
İhalenin yapılamaması	96	79
Gayrimenkul satış bedelinin tahsili	97	80
Gayrimenkullerin teferruğu ve geri verilmesi	98	80
İhalenin neticesi fesih ve tescil	99	81

BÖLÜM: 4

İflâs yoluyla takip ve konkordato

	Madde	Sayfa
İflâs yoluyla takip	100	82
Konkordato	101	82

ÜÇÜNCÜ KISIM

**Zamanaşımı, terkin, yasaklar ve
cezalar ve son hükümler**

BÖLÜM: 1

Zamanaşımı ve terkin

	Madde	Sayfa
Tahsil zamanaşımı	102	83
Zamanaşımının kesilmesi	103	83
Zamanaşımının işlememesi	104	84
Tabii âfetler sebebiyle terkin	105	85
Tahsil imkânsızlığı sebebiyle terkin	106	85

BÖLÜM: 2

Yasaklar ve cezalar

	Madde	Sayfa
Sırrın ifşası	107	87
Artırmalara katılmıyacak ve artırmalardan mal satınalamıyacak olanlar	108	87
Takdir muamelelerine ve kararlara iştirak edemeyecek olanlar	109	88
Amme alacağının tahsiline engel olanlar	110	89
Gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlar	111	89
Mal edinme ve artmalarını bildirmiyenler	112	89
Amme borçlusuna ait ellerinde bulundurdukları malları bildirmiyenler	113	90
İstenecek bilgileri vermiyenler	114	90
Suçların takibi	115	91

BÖLÜM: 3

Son Hükümler

	Madde	Sayfa
Kaldırılan kanun ve hükümler	116	92
Erken Ödemede İndirim	Ek 1	93
Geçici Maddeler	1-9	94-99
Yürürlük	117	99
Yürütmeye memur olanlar	118	99

TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ

BİRİNCİ KISIM

Genel Esaslar

Birinci Bölüm

Kanunun Kapsamı, Terimler, Görevli ve Yetkililer

	Sayfa
I. Kanunun Kapsamı ve Terimler	108
II. Yetkililer, Yetkililerin Sorumlulukları ve Yardım Mecburiyeti	110
III. Tebliğler ve Sürelerin Hesaplanması	112

İkinci Bölüm

Amme Alacaklarının Korunması

	Sayfa
I. Teminat Hükümleri	117
II. İhtiyati Haciz	121
III. İhtiyati Tahakkuk	128
IV. Amme Alacaklarında Rüçhan Hakkı	131
V. İptal Davaları	134
VI. Limited Şirketlerin Amme Borçları	136
VII Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu	140
VIII Yurt Dışına Çıkış Yasağı	147

Üçüncü Bölüm Ödeme

	Sayfa
I. Ödeme Zamanı	152
II. Ödeme Şekli	160
III Özel Ödeme Şekilleri	161
IV Ödemenin Mahsup Edileceği Alacaklar	166

Dördüncü Bölüm Tecil, Tehir, Gecikme Zammı

	Sayfa
I. Tecil	177
II. Tecil Edilmiş Amme Alacağı İçin Yürütmenin Durdurulması Kararı Verilmesi	190
III Gecikme Zammı	191
IV Gecikme Zammının Tatbik Müddeti	209

İKİNCİ KISIM AMME ALACAĞININ CEBREN TAHSİLİ

Birinci Bölüm Cebren Tahsil ve Takip Esasları

	Sayfa
I. Cebren Tahsil Şekilleri	213
II. Ödeme Emri ve Mal Bildirimi	213
III. Ödeme Emrine Dava Açılması	221
IV. Teminatlı Alacaklarda Takip	226

	Sayfa
V. Kefil ve Yabancı Şahıs veya Kurumlar Müesseslerini Takip	227
VI. Haciz	227
VII . Hacze Karşı İstihkak İddiaları	227
VIII. Alacaklı Amme İdareleri Arasında Hacze İştirak	233
IX. Haczedilemeyecek Mallar	234
X. Kısmen Haczedilebilen Gelirler	235
XI. Haczin Neticeleri	236
XII. Haczedilen Malların Paraya Çevrilmesi	237
XIII. Aciz Hali ve Aczin Neticeleri	237

İkinci Bölüm

Menkul Malların Haczi ve Satışı

	Sayfa
I. Menkul Malların Haczi	239
II. Üçüncü Şahıslardaki Menkul Malların, Alacak ve Hakların Haczi	241
III. Haczedilen Menkul Malların Değerlemesi ve Korunması	248
IV. Menkul Malların Satışı	250

Üçüncü Bölüm

Gayrimenkul Malların Haczi ve Satışı

	Sayfa
I. Gayrimenkul Malların ve Gemilerin Haczi	256
II. Gayrimenkullerin Satışı	262

Dördüncü Bölüm
İflas Yolu İle Takip ve Konkordato

	Sayfa
I. İflas Yolu İle Takip	272
II. Konkordato	273

ÜÇÜNCÜ KISIM
Zamanaşımı, Terkin, Yasaklar ve Cezalar,
Son Hükümler, Ek ve Geçici Maddeler

Birinci Bölüm
Zamanaşımı

	Sayfa
I. Tahsil Zamanaşımı	275
II. Tabi Afetler Sebebiyle Terkin	280
III. Tahsil İmkansızlığı Sebebiyle Terkin	283

İkinci Bölüm
Yasaklar ve Cezalar

	Sayfa
Yasaklar ve Cezalar	285

Üçüncü Bölüm
Son Hükümler, Ek ve Geçici Maddeler

	Sayfa
I. Erken Ödeme İndirimi	288
II. Geçici 8. Madde	289
Diğer Hususlar	302

EKLER

	Sayfa
1. Teminat İsteme Yazısı Örneği	304
2. Şahsi Kefalet Senedi Örneği	305
3. İhtiyati Haciz (Taahhüt) Senedi Örneği	306
4. İhtiyati Haciz (Kefalet) Senedi Örneği	307
5. Tecillerde Alınacak Kefalet Senedi Örneği	308
6. Taksitlendirme ve Tecile Talepleri Hakkında Talimat Yazısı Örneği	309
7. Gayrimenkul Mal Satış Şartnamesi Örneği	310
8. Geçici 8. Maddeye Göre Başvuru Dilekçesi Örneği	312
9. Geçici 8. Maddeye Göre Tüzel Kişiliğin Borçları İçin Kendi Taşınmazını Teklif Eden Ortağın Başvuru Dilekçesi Örneği	314
10. Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Mükelleflerin Dışındaki Mükelleflere İlişkin Mali Durum Bildirimi Örneği	316

**YÜRÜRLÜKTE BIRAKILAN TAHSİLAT GENEL
TEBLİĞLERİ**

	Sayfa
432 Seri No'lu Genel Tebliğ	317
435 Seri No'lu Genel Tebliğ	326
436 Seri No'lu Genel Tebliğ	348
442 Seri No'lu Genel Tebliğ	349
443 Seri No'lu Genel Tebliğ	374

